

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спец. рисунок/живопис

Освітня програма: Дизайн середовища

Спеціальність: 022.3 Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Спеціальний рисунок/живопис
Викладач (-і)	Костюк Ірина Юрївна
Контактний телефон викладача	066 838 17 69
Е-mail викладача	kostukgerenda@gmail.com,
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна (циклу 1.3.)
Обсяг дисципліни	270
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=7149
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях та на дистанційних навчаннях
2. Анотація до курсу	
<p>Спеціальний рисунок, спеціальний живопис є суттєвою найважливішою формою свідомості митця у мистецтві, як навчальний предмет і покликаний забезпечити розвиток здібностей образного світосприйняття та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах.</p> <p>Живопис в плані пізнання художниками матеріальної форми має для мистецтва не менше значення, ніж рисунок, так як кожен річ ми бачимо не тільки як предмет визначеної форми, а і як предмет визначеного кольору</p> <p>Органічний розвиток творчих здібностей студента лежить в основі навчальних програм і здійснюється на двох рівнях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пізнавальному – інтелектуально-дослідницькому через вивчення природи; - духовному – відчуттєво-емоційному <p>Проникнення у сутність форми і пізнання притаманні рисунку довготривалому, аналітичному, який забезпечує формування творчої свідомості студента.</p> <p>Психологічні особливості сприйняття, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Важливе значення надається практичній роботі, що складається з вивчення природи, начерків, ескізів, асоціативних робіт. Особлива увага надається самостійній творчій роботі студента.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є забезпечити розвиток здібностей образного світосприйняття та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах, пізнання і проникнення у сутність матеріальної форми предмету і визначення його кольору, що забезпечує формування творчої свідомості студента.</p> <p>цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Застосовувати спеціальний рисунок та живопис у практичних ситуаціях. - Знати історію українського і зарубіжного мистецтва . - Інтерпретувати фігуру людини у декоративний, асоціативний рисунок або живопис. - Оцінювати та забезпечувати якість. 	

- Здійснювати композиційну побудову.
- Застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва у творчій асоціативній роботі.

Зображувати постаті людини засобами спеціального рисунку та живопису у дизайні середовища.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у дизайні середовища у процесі навчання, що передбачає застосування у спец. рисунку, спец. живопису.

Загальні компетентності (ЗК):

- 1). Знання та розуміння професійної діяльності;
- 4). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- 6). Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- 3). Здатність здійснювати композиційну побудову визначеного об'єкту;
- 4). Здатність застосовувати навички проектної графіки в рисунку та живопису;
- 5). Здатність застосовувати знання історії українського та зарубіжного мистецтва та дизайну в рисунку та живопису;
- 6). Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки рисунку та живопису
- 8). Здатність здійснювати колористичне вирішення в рисунку та живописі
- 9). Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища засобами рисунку та живопису
- 10). Здатність застосовувати знання композиції, перспективи, кольорознавства, історії і теорії мистецтва та дизайну середовища у спец. рисунку і спец. живопису.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	90
самостійна робота	176

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5,6	Дизайн середовища	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я, год	Вага оцінки	Термін виконання

Пропорції голови людини . Конструктивно-анатомічна характеристика.	Лекція	Барчаи Е. Анатомия для художников/ Е.Барчаи - Будапешт-Корвина, 1982.	2	5	10.09.2019
5.1.Світлотіньовий рисунок черепа людини.	Практичні	Барчаи Е. Анатомия для художников/ Е.Барчаи - Будапешт-Корвина, 1982.	10	25	01.10.2019
5.2. Рисунок анатомічної голови (екорше Гудона).	Практичні	Барчаи Е. Анатомия для художников/ Е.Барчаи - Будапешт-Корвина, 1982.	14	30	25.10. 2019
5.3.Рисунок частини обличчя із класичного гіпсового зліпку.	Практичні	Учебный рисунок в Академии художеств. – Москва, Изобразительное искусство,1990.	10	20	8.11.2019
5.4. Рисунок складної гіпсової голови (Лаокоона, Гетамеллата, Аполона, Гомера.	Практичні	Учебный рисунок в Академии художеств. – Москва, Изобразительное искусство,1990.	10	20	13.12.2019
Вивчення природи та її інтерпретація. Поняття про декоративно-площинне вирішення, асоціативне зображення.	Лекція	Ависян О.А. Природа и рисование по представлению/ О.А. Ависян – Москва Изобразительное искусство, 1985. Радлов, Н.Э. Рисование с натуры/ Н.Э.Радлов – Ленинград, Художник РСФСР, 1978	2	10	25.02.2020
		Шевелев И. Принцип пропорции / И. Шевелев. – М., 1986.	18	30	02.03.2020
			18	30	

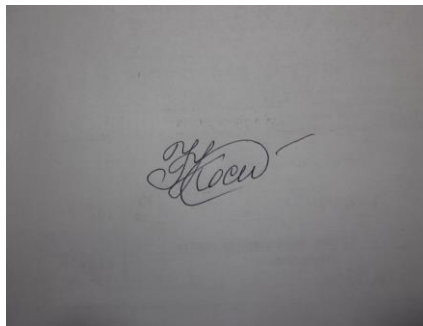
6.1. Натюрморт із гіпсовою головою з кольоровим акцентом.	Практичні	Школа изобразительного искусства в десяти выпусках, выпуск 2, издательство Искусство, Москва, 1965.	18	30	05.04.2020
6.2. Декоративно-площинна композиція на основі попереднього завдання.	Практичні	Ростовцев Н. Н. Рисунок, живопись, композиция / Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1989. – 160с. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник /			29.05.2020
6.3. Асоціативна композиція на основі попереднього завдання.	Практичні	Фаворский В. А. О композиции / В. А. Фаворский // Искусство, 1933.- №3. Лаптев А. М. Некоторые вопросы композиции / А.М. Лаптев // Вопросы изобразительного искусства. – М., 1954. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник / Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник / Микола Опанащук, Ольга Опанащук. – Львів, 2013. – 114с.			

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національно	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно		

		80 – 89	B	добре		зара
		70 – 79	C			
		60 – 69	D	задовільно		
		50 – 59	E			
		26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	повторно.	не зар мож.
		0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	повторни	не зар обов' повторни дисц
Вимоги до письмової роботи	-					
Семінарські заняття	-					
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність практичних та домашніх робіт					
7. Політика курсу						
Здатність застосовувати виразні засоби рисунку і живопису, для проектування дизайну середовища.						
8. Рекомендована література						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Баммес Г. Обнаженный человек / Г Баммес. – Дрезден, 1982. 2. Клебер Г. Полный курс рисунка обнаженной природы / Георг Клебер. – М.: Внешсигма, 2000. – 120с. 3. Кузин В. наброски и зарисовки / В. Кузин. – М., 1972. 4. Лаптев А. М. Некоторые вопросы композиции / А.М. Лаптев // Вопросы изобразительного искусства. – М., 1954. 5. Лаптев А. Рисунок пером/ А. М. Лаптев . – М., 1962. 6. Ли Н. Основы учебного академического рисунка / Н. Ли. – М., 2005. 7. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти) / В. Є Михайленко, М. І. Яковлев. – К.: Каравелла, 2004. – 304с. 8. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник / Микола Опанащук, Ольга Опанащук. – Львів, 2013. – 114с. 9. Ростовцев Н. Н. Академический рисунок / Н. Ростовцев. – М., 1984. 10. Ростовцев Н. Н. Рисунок, живопись, композиция / Н. Ростовцев. – М.: Просвещение, 1989. – 160с. 11. Соловьева Б. Искусство рисунка / Б. Соловьева. – Л., 1989. 12. Таранов Н. Основы учебного производственного рисунка и производственной графики / Н. Таранов, С. Иванов. – Л., 1992. 13. Тихонов С. Рисунок / С. Тихонов. – М., 1995. 						

14. Туманов І. М. Рисунок, живопись, скульптура: навч. посібник / І. М. Туманов. – Львів. – Аверс, 2010. – 496с.
15. Фаворский В. А. О композиции / В. А. Фаворский // Искусство, 1933.- №3.
16. Учебный рисунок в Академии художеств. – М., 1956.
17. Шеппард Д. Обнаженная натура. Искусство рисования человеческого тела / Джозеф Шеппард. – М.: Попурри, 2000. -144с.
18. Шевелев И. Принцип пропорции / И. Шевелев. – М., 1986.
19. Барчай Е. Анатомия для художников/ Е.Барчай - Будапешт-Корвина, 1982.
20. Рабинович М.Ц. Пластическая анатомия человека, четвероногих животных и птиц/ М.Ц.Рабинович. - Москва, Высшая школа, 1978.
21. Учебный рисунок в Академии художеств. – Москва, Изобразительное искусство, 1990.
22. Ависян О.А. Натура и рисование по представлению/ О.А. Ависян – Москва Изобразительное искусство, 1985.
23. Радлов, Н.Э. Рисование с натуры/ Н.Э.Радлов – Ленинград, Художник РСФСР, 1978
24. Школа изобразительного искусства в десяти выпусках, выпуск 2, издательство Искусство Москва, 1965.

Викладач

Костюк І.Ю.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спец. рисунок, спец. живопис

Освітня програма «Дизайн середовища»

Спеціальність: 022 Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Спец. рисунок, спец. живопис
Викладач (-і)	Губаль Богдан Іванович
Контактний телефон викладача	050 904 79 51
Е-mail викладача	hubal@ukr.net
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна (циклу 1.3.)
Обсяг дисципліни	305
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=6616
Консультації	Консультація до екзамену 1 год., консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на дистанційних навчаннях
2. Анотація до курсу	
<p>Спеціальний рисунок та спеціальний живопис є найважливішим з навчальних предметів, має забезпечити розвиток здібностей образного світосприйняття та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах.</p> <p>Живопис в плані пізнання художниками матеріальної форми має для мистецтва не менше значення, аніж рисунок, оскільки кожну річ ми бачимо не лише як предмет визначеної форми, а і як предмет визначеного кольору.</p> <p>Органічний розвиток творчих здібностей студента є основою навчальних програм і здійснюється на двох рівнях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пізнавальному – інтелектуально-дослідницькому через вивчення природи; - духовному – відчуттєво-емоційному <p>Проникнення у сутність форми і пізнання притаманні довготривалому рисункові, аналітичному, який забезпечує формування творчої свідомості студента.</p> <p>Психологічні особливості сприйняття, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Окрім текстової частини важливим є ілюстративний ряд з практичних завдань.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Перетворювати академічний рисунок у асоціативну, декоративно-площинну композицію, креативно інтерпретувати її, органічно поєднуючи вирази графічної та живописної мови. Вміти застосувати спец. рисунок, спец. живопис у дизайні середовища.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати спеціальний рисунок та живопис у практичних ситуаціях; - знати історію українського і зарубіжного мистецтва; - інтерпретувати фігуру людини у декоративний, асоціативний рисунок, живопис; - оцінювати та забезпечувати якість; - здійснювати композиційну побудову; - застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва у творчій асоціативній роботі; 	

- зображувати постаті людини засобами спеціального рисунку та живопису у дизайні середовища.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у дизайні середовища у процесі навчання, що передбачає застосування у спец. рисунку, спец. живопису..

Загальні компетентності (ЗК):

Знання та розуміння професійної діяльності;

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

Здатність здійснювати композиційну побудову визначеного об'єкту;

Здатність застосовувати навички проектної графіки в рисунку та живопису;

Здатність застосовувати знання історії українського та зарубіжного мистецтва та дизайну в рисунку та живопису;

Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки рисунку та живопису.

Здатність здійснювати колористичне вирішення в рисунку та живописі

Здатність зображувати об'єкти навколишнього

середовища засобами рисунку та живопису.

Здатність застосовувати знання композиції, перспективи, кольорознавства, історії і теорії мистецтва та дизайну середовища у спец. рисунку і спец. живопису.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	101
самостійна робота	200

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
7,8	Дизайн середовища	4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема7. Особливості рисунку торсу та фігури людини.	Лекція	Баммес Г. Обнаженный человек. Дрезден, 1982. Ростовцев Н. Н. Академический рисунок. М., 1984.	2	5	10.09.2019
7.1.Рисунок гіпсового	Практичні	Ростовцев Н. Н. Рисунок, живопись, композиция .	12	25	01.10.2019

торсу інтер'єрі.	у		М.: Просвещение, 1989. – 160с. Ли Н. Основы учебного академического рисунка . М., 2005. Клебер Г. Полный курс рисунка обнаженной натуры . М.: Внешсигма, 2000. – 120с. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа			
7.2. Натюрморт інтер'єрі античною фігурою	в з	Практич ні	рисунку: навчальний посібник / Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа	12	25	05.11. 2019
7.3. Рисунок оголеної фігури в інтер'єрі(торс).		Практич ні	рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. – 114с.	19	35	13.12.2019
Тема8. Пластика тіла людини у творчості художника дизайнера		Лекція		2	5	07.02.2020
8.1. Конструктивно-живописна композиція гіпсового торсу.в інтер'єрі Асоціативне вирішення.		Практич ні		18	15	25.02.2020
8.2. Композиційно-художня інтерпретація гіпсової античної фігури в інтер'єрі на основі асоціації.		Практич ні		20	20	02.03.2020
8.3. Створення колірного асоціативного ряду на основі вивчення фігури людини (виконання: кадрування) та застосування у проектуванні	та у	Практич ні		20	20	29.05.2020

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Залікову оцінку утворює сума балів за практичні роботи(90%) і оцінка за контрольну роботу(10%) .

Екзаменаційна оцінка – сума балів за практичні роботи, виконані протягом семестру(60%), контрольну роботу(10%) і письмові відповіді та практичне завдання екзаменаційного білету(30%).

Вимоги до письмової роботи

-

Семінарські заняття

-

Умови допуску до підсумкового контролю

Наявність практичних та домашніх робіт

7. Політика курсу

Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. З яких виділяються здатність:

- діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;
- самостійно виконувати навчальні завдання;

- коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності;
- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

У випадку коли студентом грубо порушено правила академічної доброчесності застосовується відрахування із закладу вищої освіти. Проте таку дію слід розглядати як виключну норму, що застосовується у випадку систематичних грубих порушень і лише після того, як не дали ефекту такі заходи впливу.

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- повідомлення батькам чи іншим особам (фізичним або юридичним), які здійснюють оплату за навчання;
- внесення до реєстру порушників академічної доброчесності

8. Рекомендована література

Базова

1. Баммес Г. Обнаженный человек . Дрезден, 1982.
2. Клебер Г. Полный курс рисунка обнаженной натуры . М.: Внешсигма, 2000. 120с.
3. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. М., 2005.
4. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основы композиції (геометричні аспекти). К.: Каравелла, 2004. 304с.
5. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. – 114с.
6. Туманов І. М. Рисунок, живопись, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496с.
7. Шеппард Д. Обнаженная натура. Искусство рисования человеческого тела. М.: Попурри, 2000. 144с.
8. Шевелев И. Принцип пропорции. М., 1986.

Допоміжна

Горбачов Д. Авангард. Українські художники першої третини ХХ століття. Київ, Мистецтво, 2017.

15. Інформаційні ресурси

1. Майстерклас "Рисунок оголеної натури". URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2uBm7CXB4F0>
2. master class 2.m4v. URL: https://www.youtube.com/watch?v=N3V0TUOh_X0
3. Олександр Рижкін про анатомію торсу. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=y6bmTbK-8ss>
4. Як намалювати плечі. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Y6ZDDun8M_Q

Викладач

Губаль Б.І.